

Seat No. : _____

NF-114

November-2025

B.A., Sem.-V

DSC-C-351 : Geography (Human Geography)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. માનવ ભૂગોળ વ્યાખ્યાયિત કરો. તેમાં વિડાલ ડે લા બ્લેચનું યોગદાન આપો. 10
અથવા
1. નિશ્ચયવાદ અને સંભવવાદ દ્વારા માનવ-પર્યાવરણ સંબંધની વિભાવના કેવી રીતે સમજાવવામાં આવે છે ? 10
2. પ્રારંભિક આર્થિક પ્રવૃત્તિઓ તરફ પશુપાલન અને સ્થળ-બદલતી કૃષિનું વર્ણન કરો. 10
અથવા
2. જાતિ શું છે ? ભૌતિક લાક્ષણિકતાઓના આધારે માનવજાતનું વિભાજન અને વિતરણ આપો. 10
3. માનવોએ ગરમ પર્યાવરણીય પરિસ્થિતિઓમાં કેવી રીતે અનુકૂલન કર્યું છે ? આફ્રિકાના માનવ જૂથોના સંદર્ભમાં સમજાવો. 10
અથવા
3. માનવોએ ઉચ્ચ ઊંચાઈની પરિસ્થિતિઓમાં કેવી રીતે અનુકૂલન કર્યું છે ? ભારતના માનવ જૂથોના સંદર્ભમાં સમજાવો. 10
4. ભૌગોલિક પરિબળોના સંદર્ભમાં વૈશ્વિક વસ્તી વિતરણ સમજાવો. 10
અથવા
4. વિવિધ સ્થળાંતરના વિવિધ પ્રકારો કયા છે ? કયા પરિબળો સ્થળાંતરને ઉત્તેજિત કરે છે ? 10
5. MCQ – બારમાંથી કોઈપણ દસ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : 10
  - (1) ભારતના પ્રખ્યાત માનવ ભૂગોળશાસ્ત્રી કોણ છે ?
    - (a) આર.પી. મિશ્રા
    - (b) સવિન્દ્ર સિંહ
    - (c) અમર્ત્ય સેન
    - (d) માજિદ હુસૈન
  - (2) નીચેનામાંથી કઈ માનવ ભૂગોળની શાખા નથી ?
    - (a) રાજકીય ભૂગોળ
    - (b) વેપાર ભૂગોળ
    - (c) જૈવ ભૂગોળ
    - (d) વસ્તી ભૂગોળ

- (3) કઈ શાખા માનવ ભૂગોળ સાથે વધુ નજીકથી સંબંધિત છે ?
 (a) સમાજશાસ્ત્ર (b) હવામાનશાસ્ત્ર
 (c) ઇતિહાસ (d) નકશાશાસ્ત્ર
- (4) ભારતીય ઉપખંડના લોકો મુખ્યત્વે કઈ જાતિના છે ?
 (a) મોંગોલોઈડ (b) ઓસ્ટ્રેલોઈડ
 (c) કોકસાઈડ (d) નીગ્રોઈડ
- (5) ઓસ્ટ્રેલોઈડ્સને ક્યાંના મૂળ વતની માનવામાં આવે છે ?
 (a) મોંગોલિયા (b) મેડાગાસ્કર
 (c) મેક્સિકો (d) મેલેનેશિયા
- (6) હોમો સેપિયન્સ જાતિ આશરે કેટલા લાખ વર્ષ પહેલાં ઉદ્ભવી હતી ?
 (a) 1 (b) 3
 (c) 5 (d) 10
- (7) એસ્કિમો નીચેના પૈકી ક્યાંના મૂળ લોકો નથી ?
 (a) ઇંગ્લેન્ડ (b) અલાસ્કા
 (c) કેનેડા (d) ગ્રીનલેન્ડ
- (8) બેદુઈનના આશ્રય એવા તંબુને શું કહેવામાં આવે છે ?
 (a) ઇગ્લૂ (b) કારવાં
 (c) ઓએસિસ (d) બૈત-અલ-શાર
- (9) ગોંડ લોકો સામાન્ય રીતે નીચેનામાંથી કયા જિલ્લામાં વધુ જોવા મળે છે ?
 (a) જોધપુર (b) ડાંગ
 (c) બસ્તર (d) અરવલ્લી
- (10) પશ્ચિમ ગોળાર્ધનો સૌથી ગીચ વસ્તી ધરાવતો દેશ કયો છે ?
 (a) યુ.એસ.એ. (b) બ્રાઝિલ
 (c) આર્જેન્ટિના (d) અલ સાલ્વાડોર
- (11) કયા યુરોપિયન દેશમાં સૌથી વધુ વસ્તી છે ?
 (a) યુ.કે. (b) જર્મની
 (c) રશિયા (d) ઇટાલી
- (12) કોણ માનવ વિકાસ અહેવાલ તૈયાર કરે છે ?
 (a) ILO (b) WTO
 (c) EU (d) UNDP

Seat No. : _____

NF-114

November-2025

B.A., Sem.-V

**DSC-C-351 : Geography
(Human Geography)**

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. Define Human Geography. Give contribution of Vidal de la Blache to it. **10**

OR

1. How concept of man-environment relationship is explained through Determinism and Possibilism ? **10**

2. Describe pastoral and shifting agriculture as early economic activities. **10**

OR

2. What is race ? Give the division and distribution of mankind based on physical characteristics. **10**

3. How have humans adapted to hot environmental conditions ? Explain with reference to human groups of Africa. **10**

OR

3. How have humans adapted to high altitude conditions ? Explain with reference to human groups of India. **10**

4. Explain global population distribution with reference to geographical factors. **10**

OR

4. What are various migration types ? Which factors trigger migration ? **10**

5. MCQ : Attempt any **TEN** out of **twelve** : **10**

(1) Who is the renowned Human Geographer from India ?

(a) R.P. Mishra

(b) Savindra Singh

(c) Amartya Sen

(d) Majid Hussain

(2) Which of the following is not a branch of Human Geography ?

(a) Political Geography

(b) Trade Geography

(c) Bio Geography

(d) Demography

- (3) Which branch is more closely related to Human Geography ?
(a) Sociology (b) Meteorology
(c) History (d) Cartography
- (4) The people of Indian sub-continent are predominantly of which race ?
(a) Mongoloid (b) Australoid
(c) Caucasoid (d) Negroid
- (5) Australoids are considered indigenous people of
(a) Mongolia (b) Madagascar
(c) Mexico (d) Melanesia
- (6) Homo Sapiens race originated approximately how many lakh years ago ?
(a) 1 (b) 3
(c) 5 (d) 10
- (7) Eskimos are not native people of
(a) England (b) Alaska
(c) Canada (d) Greenland
- (8) What is a bedouin tent called ?
(a) Igloo (b) Caravan
(c) Oasis (d) Bayt-al-Shar
- (9) Gond people are commonly found in which of the following districts ?
(a) Jodhpur (b) Dang
(c) Bastar (d) Aravalli
- (10) Which is the most densely populated country of western hemisphere ?
(a) U.S.A. (b) Brazil
(c) Argentina (d) El Salvador
- (11) Which European country has the highest population ?
(a) U.K. (b) Germany
(c) Russia (d) Italy
- (12) Who prepares Human Development Report ?
(a) ILO (b) WTO
(c) EU (d) UNDP
-